

**KULATÝ STŮL NA TÉMA „JAK OPTIMALIZOVAT
VZTAHY MEZI ÚSTAVNÍM SOUDEM
A NEJVYŠŠÍM SOUDEM V ZÁJMU OBČANA“
NA PRÁVNICKÉ FAKULTĚ
MASARYKOVY UNIVERZITY**

RENATA VLČKOVÁ

Ve dnech 20.–23. října 1997 se v České republice uskutečnilo III. setkání předsedů Nejvyšších soudů zemí střední a východní Evropy, které pod záštitou Rady Evropy pořádal Nejvyšší soud ČR.

Toto setkání si vytyčilo základní téma „Nejvyšší soud a Ústavní soud – rozlišení rolí, pravomocí a kompetencí“, tedy vztahy mezi ústavním soudem a řádnými soudy.

Po úvodním zahájení v Praze za účasti prezidenta Václava Havla probíhala následující jednání konference v Brně.

V rámci těchto jednání byl pořádán dne 22. října 1997 „Kulatý stůl“ v aule Právnické fakulty MU na téma „Jak optimalizovat vztahy mezi ústavním soudem a nejvyšším soudem v zájmu občana“, za předsednictví pana L. López Guerry, místopředsedy Soudcovské rady Španělska.

Tohoto jednání se účastnili především paní G. Kucsko–Stadlmayer z Ústavního soudu Rakouska, pan G. La Greca, soudce Nejvyššího kasačního soudu Itálie, pan J. Said Pullicino, předseda Ústavního soudu Malty a zástupce Benátské komise (Komise pro demokracii prostřednictvím práva), pan M. Schubarth, soudce Federálního nejvyššího soudu Švýcarska, pan P. Solt, předseda Nejvyššího soudu Maďarska, paní Ch. Stresemann z Ústavního soudu Německa, pan A. Strzembosz, první prezident Nejvyššího soudu Polska, pan A. Szabó, soudce Ústavního soudu Maďarska, pan J. Trzcinski, místopředseda Ústavního soudu Polska, pan O. Motejl, předseda Nejvyššího soudu České republiky a zástupce Ústavního soudu České republiky pan V. Cepl.

Jednotliví účastníci uvedli do širších evropských souvislostí určité nejasnosti projevující se ve vztazích mezi ústavním soudem a řádnými soudy. Byla nastolena otázka spolupráce těchto dvou autonomních orgánů s jasně definovanými kompetencemi, kdy ústavní soud by neměl zabíhat do vod náležejících nejvyššímu soudu a obráceně. Ústavní soud je často mladší těleso v systému zavedených institucí zejména v posttotalitních státech, je výsledkem demokratizace a ústavních změn. Proto je důležité vymezení určitých mantinelů, popř. i určitých kompromisů v harmonizaci jejich práce.

Každá země pak vlastně nabízí určitou optimalizaci vzájemných vztahů, přičemž řešení v jedné zemi nemusí být adekvátní a proveditelné v druhé zemi. Ochrana práv občana před soudem musí být reálná, smysluplná, právní jistota nesmí být zpochybněna.

Ústavní soud se zabývá především kontrolou ústavnosti právních norem, je garantem ústavnosti nově přijatých zákonů, má vliv na formování právního vědomí. K ústavnímu soudu mají přístup i jedinci, pokud se dovolávají základních lidských práv a svobod.

Poté se otevřel široký prostor pro volnou diskusi, kde výrazným způsobem vystoupil nejen předseda Nejvyššího soudu České republiky JUDr. Otakar Motejl, ale i zástupci Ústavního soudu ČR JUDr. Vojtěch Cepl a JUDr. Vojen Güttler. Hovořili každý ze svého pohledu o účinnosti soudního systému, interpretaci zákona, nezávislosti soudců, výhodách oddělení těchto institucí, rostoucím počtu ústavních stížností a jejich odmítání z formálně právních důvodů.

V závěrečném projevu zhodnotil JUDr. Otakar Motejl význam tohoto setkání, na kterém byly prezentovány rozdílné a často i polemické názory a zkušenosti významných představitelů soudních institucí zemí střední a východní Evropy včetně České republiky.